

Motion till riksdagen

1989/90:Sk34

av Agne Hansson (c)

med anledning av prop.1989/90:50 om
inkomstskatten för år 1990, m.m.

I denna motion yrkas avslag på propositionens förslag att införa full moms på hotell- och restaurangtjänster. Förslaget kommer att få mycket allvarliga konsekvenser för en fortsatt utveckling av turistnäringen främst i glesbygdsområden och regionalpolitiskt utsatta områden som sydöstra Sverige och för fjällturismen i Norrlands inland. Förslagets negativa inverkan på handelsbalansen och det sk negativa turistnettot medför att förslaget blir en ren förlustaffär för staten samtidigt som det försvagar svensk turistnäringens internationella konkurrenskraft. Dessutom är förslaget dåligt underbyggt och baseras på ofullständigt och felaktigt underlagsmaterial.

Internationellt beroende

Svensk turistnäring inklusive hotell- och restaurangbranschen verkar under stort internationellt beroende. De betingelser svensk turistnäring har att verka under har stor betydelse för näringens utveckling och därmed såväl för handelsbalansen med utlandet som den regionalpolitiska utvecklingen i Sverige. Huvuddelen av turistnäringen finns i glesbygden och regionalpolitiskt känsliga områden.

En fördubbling av hotell- och restaurangmomsen skulle allvarligt avvika från det internationella mönster som svensk turistnäring verkar i idag. Propositionens förslag innebär att turistnäringens tjänster i detta fall beläggs med en momssats på 23,46 %.

Felaktig grund

Detta förhållande kommer naturligtvis att menligt påverka svensk turistnäringens möjligheter att existera och på sikt kunna utvecklas. Det bör vidare beaktas i belysning av att förslaget är lagt mot en redovisning i mervärdesstattekommittén där förhållandet internationellt skulle vara det motsatta. Det är inte korrekt. Tolv av femton västeuropeiska länder har lägre momssatser på hotell- och restaurangområdet. Den vanligaste generella momssatsen i Västeuropa är 19 %. Vanligaste hotellmoms är 7 % och vanligaste restaurangmoms 10 %.

Den fullständiga bilden av tillämpade momssatser ser ut så här.

Mervärdeskattesatser för hotell- och restaurangnäringen i Västeuropa

Mot. 1989/90

Sk34

	Generell nivå	Hotell		Restaurang
		Standard	Lyx	
Belgien	19	6	6	17
Danmark	22	22	22	22
Frankrike	18,6	5,5	18,6	18,6
Västtyskland	14	14	14	14
Grekland (försörjningsskatt)	18	6	6	6
Irland	25	10	10	10
Italien	18	9	19	9
Luxemburg	12	6	6	6
Nederländerna	20	7	7	7
Portugal	16	8	8	8
Spanien	12	6	12	6
Storbritannien	15	15	15	15
Österrike	20	10	10	10
Finland (försörjningsskatt)	19,05	—	—	16
Norge	20	—	—	20
Sverige	23,46	12,87	12,87	12,87
Medianvärdet OECD utom Sverige	19	7	10	10

Mervärdeskatteskommitténs felaktiga uppgifter har inte tillrättalagts genom propositionen. Som motiv för hotell- och restaurangmomshöjning görs där endast ett allmänt uttalande om att konkurrens- och konsumtionsneutralitet bör uppnås.

Uttalande ger ingen grund för bedömning av den bakomliggande tanken.

Tillämpad hotell- och restaurangmomssats i Sverige torde ha bestämts på samma grunder som motsvarande momssatser i andra länder. Hänsyn har tagits till servicegrad, arbetsintensitet och därav föranledd belastning med arbetsgivaravgifter, motsvarande reglering i andra länder.

I de två länder där hotell- och restaurangtjänster beläggs med tillämpad normalmomssatser är momssatsen mycket lägre än den som nu föreslås i Sverige. I hela världen finns endast ett land – Danmark – med moms på nästan samma nivå som den föreslagna svenska. Utvecklingen går mot ökad tillämpning av differentierade momssatser. Sänkning av hotell- och restaurangmomssatsen från tillämpad normalsats har sålunda under senare år gjorts i det framgångsrika turistlandet Irland och då från nivån 23 % till 10 %. I Frankrike har detta år för 2-, 3- och 4-stjärniga hotell sänkning gjorts från normalmomssatsen 18,6 % till 5,5 %, vilken tidigare bara gällt för de allra enklaste hotellen.

Momsdiskussionen inom EG borde komma att utmynna i tillämpning av två olika moms nivåer. Även om EG-ländernas hotell- och restaurangmoms skulle komma att inrangeras i den högre momsklassen, kommer den med säkerhet att hamna mycket lägre än den som nu föreslås i Sverige – sannolikt i nivån 15–17 %. Det som nu felaktigt och på ofullständig grund föreslås gälla för svensk hotell- och restaurangnäring kommer sålunda under alla förhållanden att kraftigt avvika från vad som internationellt gäller. Detta är med hänsyn till att hotell- och restaurangnäringen arbetar i internationell konkur-

rens synnerligen allvarligt. Särskilt för de glesbygdsregioner och orter som i hög grad lever på turismen. Till dessa områden hör t ex sydöstra Sverige och fjällvärlden i norra Sverige.

Mot. 1989/90
Sk34

Penningbalansen med utlandet

Allvarligt är också att den kalkyl som ligger till grund för momsutredningens förslag är ofullständig och klart missvisande. Momsutredningen har räknat med att staten genom momshöjningen skulle få en merintäkt om 1,3 miljarder kronor per år. I propositionen har uppräkningskett till 1,5 miljarder. Vid beräkningarna har ett löst antagande gjorts om priselasticitet på hemmamarknaden men däremot inte ens ett försök till beräkning av bortfallet pga ökat utlandsresande för svenskar och minskat resande hit vid kraftigt prishöjning på den svenska marknaden.

Ett försök till beräkning av dessa effekter har däremot gjorts i Sveriges Turistråds remissyttrande. En motsvarande beräkning har också redovisats i remissyttrande från Sveriges Hotell- och Restaurangförbund. Enligt Turistrådets siffror, vilka framtagits av utomstående konsult, och utförligt redovisats och motiverats blir momshöjningens effekt på kort sikt försämring av resevalutabalansen med cirka 4 miljarder och på längre sikt försämring med 8 å 9 miljarder kr. Sveriges Hotell- och Restaurangförbund prognoserar en försämring med 6 miljarder kr per år.

Även om den lägsta av de angivna siffrorna tas till grund för en konsekvensanalys blir resultatet att momshöjningen blir en ren förlustaffär för staten. Utredningar inom riksskatteverket har visat att 55 % av turismkronan går till samhället och då främst till staten. Den nu föreslagna skattereformen ändrar icke i nämnvärd grad denna bild. Slutsatsen blir att skattebortfallet för samhället kommer att bli mycket större än vad som tillförs statskassan genom momshöjningen. Därutöver tillkommer ett antal andra mycket negativa konsekvenser.

Sveriges Turistråds remissyttrande innehöll en fullständig analys av skatteförslagets förändringar med avseende på

- bytesbalans
- sysselsättning
- regionalutveckling samt
- rekreationsmöjligheter för breda folkgrupper

I samtliga angivna avseenden konstaterades kraftigt negativa effekter av den här föreslagna åtgärden.

Turistrådets utförliga och väl dokumenterade analys har i propositionen – tillsammans med allt annat som presenterats från intressenter inom sektorn turism-reseliv-rekreation – avfärdats med ett allmänt uttalande om invändningar från företrädare för branschen och turistnäringen.

Motverkar turism för en bred allmänhet

Den korta tid mellan beslut och genomförande som nu föreligger kommer att förorsaka svåra omställningsproblem inom branschen som i förlängningen kommer att drabba de breda konsumentgrupperna, framförallt låg- och medelinkomsthushållen med kraftigt höjda priser på turisttjänster. Re-

ellt kan företagen inom området turism-reseliv-rekreation sättas i situationen att med två veckors varsel efter riksdagsbeslut den 15 december möta radikalt ändrade förutsättningar inom ett område där planeringen är årlång eller flerårig. Flertalet hotell- och restaurangföretag har långsiktiga avtal både på den in- och utländska marknaden.

Uppgifter från de större kedjeföretagen ger vid handen att denna bindning kan gälla upp till 30 % av företagens utbud. Ett rimligt antagande kan vara att ungefär hälften av branschens företag är i denna situation. Den av momshöjningen föranledda prishöjningen blir cirka 10 %. Hotell- och restaurangmarknadens totala omsättning är för närvarande 30 miljarder kronor. Det angivna innebär att hotell- och restaurangföretagen totalt skulle kunna drabbas av omedelbara förluster i storleksordningen flera hundra miljoner kronor.

Företagen kommer naturligtvis att så långt möjligt kompensera sig för sådant bortfall. Det medför att prishöjningen mot konsumenter som icke skyddas av långsiktiga avtalsuppgörelser kommer att bli väsentligt mer än momshöjningens 9,4 % och förmodligen i storleksordningen 15 %. Detta är en helt oacceptabel konsekvens av ett förslag som tagits fram med så dålig framförhållning att tillräckligt noggranna konsekvensanalyser åsidosatts.

Framgångsrik turistnäring viktig för regionalpolitiken

Turistnäringens styrka är en viktig bas för den regionala utvecklingen. De förslag som läggs fram måste därför ha som mål att stärka turistnäringen istället för att försvaga den.

Svensk turism och svensk hotell- och restaurangnäring har goda utvecklingsförutsättningar. Det gäller både företagens möjligheter till affärsutveckling och möjligheterna att bereda stimulerande arbeten för kvalificerad personal.

En omedelbar kostnadsbelastning för företagen i en storleksordning motsvarande 10 % prishöjning är i hotell- och restaurangnäringen, som har en personalkostnadsandel motsvarande 40 – 50 %, detsamma som 20 – 25 % lönekostnadsutrymme. Det försvårar mycket allvarligt möjligheterna att lösa låglöneproblem som både anställda och företagen vill komma ifrån och som endast kan lösas inom ramen för en sund och stabil lönsamhetsutveckling.

I Sveriges Hotell- och Restaurangförbunds remissyttrande redovisas ett på marknadssatsning baserat finansieringsalternativ. Vid utlandsstudier som gjorts som grund för detta förslag har mycket positiva effekter konstaterats av en på Irland praktiserad samverkan på bred front mellan å ena sidan landets turisträd och å andra sidan samverkande företag inom näringslivet. ●avsett graden av framgång ger den sortens marknads- och utvecklingsinsatser med säkerhet bättre resultat än den internationellt unika straffbeskattning som nu föreslås drabba företagen inom turism-reseliv-rekreation i Sverige.

Hemställan

Mot. 1989/90

Sk34

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen avslår proposition 1989/90:50 i den del som avser mer-
värdeskatt på serverings- och hotelltjänster och att nuvarande sär-
skilda reduceringsregler skall gälla även fortsättningsvis.

Stockholm den 28 november 1989

Agne Hansson (c)